

SME, 23. 12. 2011

Pacta sunt servanda

Vláda síce s protestujúcimi lekármi vyrokovala potupnú a zlú dohodu, ale vládne strany ju nehodlali dodržať. Podobne sa správal napríklad Vladimír Mečiar.

Ide o zásadu, pochádzajúcu z rímskeho práva (Ulpianus), platiacu dodnes v modernom medzinárodnom, obchodnom aj občianskom práve, znamenajúcu jednoducho, že „dohody treba dodržiavať“. Toto patrí do všeobecnej kultúry právneho štátu a malo by patriť aj do politickej kultúry. Že to tak nie je, nás politici denne presvedčujú.

Ako inak možno komentovať fakt, že vláda zastúpená premiérkou uzavrela dohodu s protestujúcimi lekármi, ktorú potom nehodlali dodržať a ani nedodržali. Nič na tom nemení fakt, že memorandum, ako túto dohodu nazvali, bolo potupné, chaotické a dehonestujúce.

Vládni vyjednávači, vedení možno aj osobnými ambíciami kandidovať v parlamentných alebo prezidentských voľbách, dohodli hlúposť, ale dôležité je, ako sa vládne strany zachovali. Svojím nehlasovaním v parlamente, keď obsah dohody dostal zákonnú podobu, potvrdili, že pacta sunt non servanda.

Reči ministra Uhliarika o slobodnom mandáte vládneho poslanca mali asi takú kvalitu, ako keď Ján Figel vyhlásil, že Uhliarik si vlastne zaslúži ocenenie. Pritom títo slobodní poslanci za dvadsať mesiacov poschvaľovali toľko nezmyslov, ako sa nepodarilo predtým spolu za dvadsať rokov.

Korene fiaska

Nedodržiavanie dohôd v politike zaviedol Vladimír Mečiar, ktorý sa navyše opakovane nechal prichytiť pri klamstve. Pokračoval v tom Mikuláš Dzurinda. Spomeňme si len na kauzu SDK a vznik SDKÚ. Nielen nedodržel ani elementárne dohody voči svojim partnerom, s ktorými SDK založil, ale ani voči koalíčným partnerom, čo viedlo v podstate k ich zániku. SDĽ, SOP, DÚ, DS, ANO a možno aj SaS.

Zaplatili za to, že Dzurinda nehľadá nových voličov na strane politického oponenta súbojom ideí, ale u svojich koalíčných partnerov rôznymi intrigami. A ak sa spojí s takými ľuďmi, ako je napríklad Ľudovít Kaník, ktorého najprv nechal ako prezidenta FNM nahrávať, potom ho odtiaľ vyhnal, aby keď bol krátko predsedom DS, sa s ním dohodol na odkúpení strany a urobil ho ministrom a potom ho znova vyhodil.

Nedodržanie dohôd s Radičovou založilo korene fiaska podobného tomu, ako keď si niekto odreže na strome haluz, na ktorej sedí. S tým rozdielom, že nepadol jeden, ale celá vláda.

Asi iba Dzurindovi vyhovujú predčasné voľby, pretože opakovane v SDKÚ nepoužijú svoje dohody – v tomto prípade stanovy - a neurobia riadne primárne voľby, ale kandidátov, vzhľadom na nedostatok času, vyberá v podstate Dzurindovi oddané prezídium.

Sestry a lekári

A tí poslanci SDKÚ, ktorí sú kdesi ďaleko vzadu a chcú sa prekrúžkovať dopredu, neurobia zasa nič iné, iba porušia dohody. Napríklad Kaník, ktorý chce dohodu Radičovej so sestrami o zlepšení ich platovej situácie hlúpo porušiť tým, že ju rozšíri o ďalšie tisíce zamestnancov bez zvýšenia sumy.

Sestry majú dostať výrazne menej, ako bolo dohodnuté, pretože si chce podkúpiť voličov, aby ho krúžkovali. Sestry na rozdiel od lekárov nemajú ani silu, ani odbory a ani odvahu niečo radikálne urobiť najmä preto, že často s príjmom 400 – 500 eur hrubého mesačne sú jedinými živiteľkami rodiny. Nehovoriac o tom, že sestry by nikdy pacientov neopustili.

Jediný, kto dohody akože neporušuje, je Robert Fico. Nie preto, že by to nevedel robiť, ale preto, že má iba jednu ambíciu. Vládnúť železnou rukou, ktorá dohody ani nepozná. A táto sa mu v marci takmer určite naplní.

(Autor bol v rokoch 2002 až 2006 ministrom zdravotníctva. Poradca ministra financií ČR)